

Dr. FAHREDDİN KERİM

Ankara caddesi 71

İSTANBUL

Tel. is 1350

ABONEMAN:

Seneliği [24Nusha] Türkiye için 2 1/2, Âla kâğıdı 5 Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève.

Yirmi altıncı sene
15 Kânunisanı 1931

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an: 2 Dolars

Edition spéciale: 3 Dolars.

ADRESSE

"İdjihad,, Constantinople

Téléph: St. 865

xxvième ANNÉE

15 Janvier 1931

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No: 313

maksızın olmuyor; hattâ yaramaz kız hiç durmayup başını salladığı ellerini, ayaklarını oynatdığı için dâimâ o uyurken yaptım böyle daha eyi oldu çünkü gözlerine koysam onun gözleri gibi çıldır çıldır bakamazlardı . camideki yuvarlak kandillerin kırıklarından elime geçse belki gözleri de biraz benzetebilirdim . Anam gördü çok darıldı : Hiç , insan suratı yapılmı , sen Allâhlık davasına kalkışan Nemrût soyundanmı geldin ? hepimizi Allâhın gazabına uğratacaksın, boz, boz; yarın ahirette Allâh, sana «bu yaptığın çocuğa can ver bakalım derse ne cevap vereceksin? hadi boz, boz. Ben yalvardım ağladım bir kerre Hâzime olsun göstereyim dedim — Peki dedi, sakın başkalarına gösterme akşama kadar dursun hevesini al; baban gelmeden kır at, o görürse hem seni döğ- ger hem putını kırar . Deye tekrar, tekrar tenbih etdi . Aferim , Hüseyin , çok iyi yapmışsın dedim.

Hüseyin nadiren güldüğü, daha doğrusu

güllümsediği için simâsına yabancı ve çabuk geçici bir tebessümle-kuyularda görülen yıldız akisleri gibi kara gözlerinin ışıkları parladı: Gerçekmi söylöyorsun? dedi

— Gerçekdir dedim.

[Sonu gelecek sayıda]

E. Hazım

Darülbeyde'de

« YAŞIYAN KADAVRA »

«Bir macera» ve «karanlığın kudreti»nden sonra meşhur Rus edibi L.Folstoy'nin yeni bir eseri - Yaşıyan kadavra - darülbeyde'de güzel bir misandenle ve göze çarpan dikkatli bir çalışmayla oynandı. içtimâî mefhumların ve kaidelerin asıl hayatın öz cereyanı karşısında ki gülünçlüğünü ve insan ruhuna verdiği iltirap ve fecaati birer birer tespit eden ve keskin, müstehzi lisanile ruhlarda birer şimşek çaktıran büyük edibin bu eserinde ayrı ayrı eyi ve terbiyeli ve mes'ut iki insanın ilâhî bağlar içinde ve içtimâî manialar önünde nasıl

bedbaht olduklarını anlatıyor. Eser, mevzuunun dayandığı hayat ve bilhâssa artist azlığı yüzünden ihtiyar edilen temsil tarzı itibarile bir çok seyircilere ihtimal biraz karışık görülmüş olabilir. Fakat vakanın muhiti ve her insanın buna benzer manialar karşısında duyabileceği iltirap düşünülecek olursa temsilin sürükleyici cazibesine kapılmamak mümkün değildir. Dekorlar ve kostümler o gece bizi Rusyadan bir parça içinde yaşattı.

Aynı zamanda baba olan genç ve seviyesi üstün bir erkek (Maşa) isminde bir çingene kızına «Bedia Muvahhit» tutularak adım adım düşüyor ne evlat sevgisi ne yapılan tavassutlar onu yuvasına döndüremiyor. Yaptığı fenalığı iltirapla biliyor ve bunun kefareti kendi bedbahtlığı oluyor, fakat gönül süikün bulmaz

bir ummandır. Beri tarafta bize bu bedbahtlığı bir ömür halkası olarak taşıması lâzımmış gibi görünen zevcesi - Liza- (Yene Bedia) da kocasının çocukluk arkadaşını seviyor, bunu ta-

bir gören bir kız anası, Lizanın bu aşkını derin bir nefret içinde kıskandığı hissini veren genç bir hemşire, oğlunun hareketini hoş görmeyen vakur ve dindar bir anne, ve basit insanların samimi hisleri ve işi gücü çok para vereni eğlendiren çingene kızının sevdası bu eserin belli baş hareket noktalarıdır.

Düşen koca karısının seadetine katılanacak fakat bunu bile yapamıyor çünkü kilise ve kanuna karşı zevcesi için havsalaşmın almadığı iğrenç bir yalan söylemesi lazım göğlünün sesini dinlemekten başka bir suçu olmayan bu zavallı ne yapsın? izini kaybetiyor. Maşa onun peşindedir onu intihardan kurtarıyor daha doğrusu sahte bir intihare sevk ediyor. Elbisesi nehir kenarında bulunan(Fedyo)artık ölmüştür karısı ile aşkı evleniyor, Fakat bir santajcı sahte ölümü kükûmete haber veriyor iş mahkemeye düşüyor. çare hiç olmazsa diğerlerinin saadeti için aradan çekilmektir. (Fedyo) da öyle yapıyor kendini mahkeme koridorunda öldürüyor.

Temsile gelince: oldukça yabancı bir hayat gösteren eser ancak bu kadar muvaffakiyetle oynanabilir, bütün yük Talat B. (Fedyo)

deydi ve o her yeni tipte farkedilen bir tekâmül gösteriyor. Bedia H. (Liza) ve (Maşa) rollerini bu iki şahsiyetin karakterlerini ayrı ayrı yaşatarak başardı.

Neyyire Neyir H. bence (Saşa) dan ziyade erkeğin annesi rolüne jestleri, sözlerle çok hakimdi. Eser Reşat Nuri bey tarafından tercüme edilmiştir ve bu hadise temaşamız için bir merhale ve muvaffakiyettir.

M. Ferit

Garb fikriyatı

COMTE V. ALFİERİ

İtalyanın meşhur şairidir. 1749 da Asti şehrinde doğmuş ve 1803 de ölmüştür.

Ateşli bir muhayyile ve mizaem iştiaqlarını avutmak için Avrupanın her tarafında seyahet etmiş olmasına rağmen 25 yaşına kadar dikkatini cezb edebilecek ve bi huzur gönlüne aram ve karar verebilecek bir şey bulamamasıdır.

Turin e 'avdetinde, Comtese d'Albany nın te'siri şairin istikbalini ta'yin etmiştir. İstidadının tabi'i mecrasını bulmuşdu . ve bu yolu artık bırakmadı. 1775 den 1782 ye kadar 7 senede 14 tragedie te'lif etti :

Agamemnun, Virginie, Oreste, Dom Garcia, Rosmonde, Marie Stuart, Timoleon Octavie, Saül, Merope, Brutus v. s.

Mensur olarak iki meşhur kitab yazmıştır, bunlardan birinin adı **Hükümdar ve Edebiyyat** diğerinin adı kitabı: **İstibdad** dır. Biz bunlardan ikincisini 1898 tarihinde Genève de terceme ve tab' ettik ve ikinci def'a Mısırdaki **İctihad** matbasında basdık.

Hükümdar ve Edebiyyatı keza 1903 de terceme edüb Geneve de basdık **Felsefai İstibdad** ın ikinci temsilinein mevcudu varsa da **Hükümdar ve Edebiyyat** ın mevcudu kalmamıştır. Gerek **Kitabı İstibdad**, gerek **Hükümdar ve Edebiyyat**, hiç bir zaman eskimek bilmeyecek olan deha eserlerindendir. **Hükümdar ve edebiyyat** İnkılabınızı tahkim ve edebi zekaları teşci' edecek en mühim eserlerden olduğu için yeniden basılması ve dağılması türk yüreği ve dimağı için pek hayırlı olacaktır.

A. D.

BİR AN GIBİ

Sönen bir yıldız kadar hazin bir gece dünya,
İşli bir ışık bile kalmadı güneşinden ;
Sabaha eremedi gönüllerdeki rü'ya,
Veda'sız ayrıldılar, ayrılanlar eşinden .

'Asırlar bir an gibi, günler bağlı akşama,
Şebnemden de ömürsüz gözlerdeks neş'eler...
Geçen günler silinir, benzer pahlı bir cama,
Gayb olanı ararız boşluklar bize güller .

ŞÜKÜFE-NİHAL

BEKA BİLLAHİMİZ

Refrefi 'aklıma verince sür'at
Yükseldim maddenin ma verasında ;
Gözümünden kesafet gitdi gayb oldum ,
Vahdetin maddesiz bir fazasında.

Dr. TEMO

NÖBETÇİ

Bir damla kan önünde gözüm nemli ve ölgün,
Gördüm: gül demetinin akşamda yandığını;
Dağınık saçlarımla başında bir ölünün ,
Süngüsünden bir katre alev uzandığını...

Çatlak dudaklarında kan taşıyan nöbetçi!
Parlayan fecirlerin sönsün bu günden feri;
Madem ki: hasretinden yavuklun yandı içi ,
Madem ki: baharların dönmeyecektir geri...

Semalar yaklaşarak siyah tüller gerince,
Işık saçlı yıldızlar göz kırparak yükselir.
Kemirirken ruhumu inilti ince ince...

Gözlerinde parlayan gizli alev mi nedir?
Elbet bir mağareden ışıklar böyle gelir;
Akislenen yüzümün gölgelerinde erir...

FEYZİ KUTLU